

Milovická rezervace velkých kopytníků je v rámci Evropy výjimečná množstvím nočních motýlů, ukázal výzkum

27.8.2026 - | Ceska-krajina

Bývalý vojenský prostor Milovice patří k evropsky nejbohatším lokalitám na výskyt nočních motýlů. Naznačuje to inovativní mezinárodní výzkum, do kterého se zapojili odborníci z Agentury ochrany přírody a krajiny České republiky.

V okolí Milovic umístili v minulých dvou letech celkem tři stanice pro automatizovaný monitoring biodiverzity. Dvě z nich se nacházely přímo v rezervaci velkých kopytníků, třetí v areálu místní čistírny odpadních vod. „Analýzy naznačují, že milovické lokality patří u nočních motýlů mezi druhově nejbohatší ze všech sledovaných ploch napříč Evropou. To se týká jak lokalit v samotné pastevní rezervaci, tak lapače umístěného poblíž milovické čistírny odpadních vod a přilehlých mokřadů,“ shrnuje Jonáš Gaigr, zoolog oddělení sledování stavu druhů živočichů Agentury ochrany přírody a krajiny.

V rámci evropského projektu Biodiversa+ byly loni a předloni sledovány nejenom Milovice, ale také lokality v dalších 11 členských státech Evropské unie v rámci pilotního výzkumu ABMS (Automated Biodiversity Monitoring Stations). Jonáš Gaigr přitom upozorňuje, že data stále čekají na expertní validaci od entomologů Agentury ochrany přírody a krajiny a následný import do Nálezové databáze ochrany přírody, kterou agentura spravuje.

Přesto již předběžné výsledky z modelů využívajících umělou inteligenci naznačují mimořádnou bohatost lokalit. A to nejenom u nočních motýlů. „Podobně pestrý je i výskyt ptáků. Na bezlesí bylo automaticky spolehlivě detekováno 29 druhů ptáků, na okraji lesa 41 druhů. Skutečné hodnoty budou v obou případech vyšší desítky druhů, jelikož je automat opatrný a poskytuje soupis druhů a větším množstvím záznamů s vysokou pravděpodobností správného určení. Data, kde algoritmus nerozhodl samostatně, tak čeká validace ornitology. Častým hostem pastvin je například vlha pestrá, která zde loví; v lese pak dominoval budníček menší,“ doplnil Jonáš Gaigr. Z celého území Národní přírodní památky Mladá je v nálezové databázi NDOP z posledních deseti let 146 druhů včetně náhodně zachyceným migrantů jako kos horský. „I velmi konzervativních 41 nálezů z jednoho bodu je tedy zajímavým výsledkem,“ upozorňuje Jonáš Gaigr.

Pro rezervaci je každá informace potvrzující její mimořádnou druhovou pestrost nesmírně důležitá. „Vědci dlouhodobě upozorňují, že bývalý vojenský prostor Milovice je biologicky významným územím minimálně v rámci střední Evropy. Každý výzkum, který to potvrdí, pomůže toto jedinečné území zachovat pro budoucí generace,“ zdůraznil Dalibor Dostál, ředitel ochrannářské společnosti Česká krajina, která milovickou rezervaci velkých kopytníků založila v roce 2015 ve spolupráci s vědci.

Revoluční zařízení monitoruje výskyt druhů revolučním způsobem. Nevyžaduje totiž trvalou přítomnost vědců a navíc je energeticky soběstačné. Kromě toho zkoumá noční motýly ohleduplným šetrným a způsobem. Noční hmyz naláká ultrafialovým světlem na bílou desku, kde ho průběžně fotografuje. Automatizovaný systém s využitím umělé inteligence se pak neustále zdokonaluje v určování jednotlivých skupin a postupně i druhů nočních motýlů. Na rozdíl od starších výzkumných postupů tak odpadá usmrcování motýlů v jedovatém roztoku a jejich určování podle nasbíraných uhynulých jedinců. Hlasy ptáků zase zaznamenává nahrávací zařízení.

Na podporu projektů ochrany přírody může veřejnost přispět prostřednictvím portálu pomahamekrajine.cz.

Ochranářská organizace Česká krajina na projektech spojených s ochranou přírody spolupracuje s experty z Biologického centra Akademie věd České republiky, Jihočeské univerzity v Českých Budějovicích, Univerzity Karlovy v Praze, Ústavu biologie obratlovců Akademie věd České republiky, Botanické zahrady hlavního města Prahy, Zoo Liberec, České zemědělské univerzity v Praze, Mendelovy univerzity v Brně, Masarykovy univerzity v Brně a dalších odborných institucí.

Projekty návratu a ochrany velkých kopytníků podporuje Akademie věd ČR v rámci programu Strategie AV 21, Záchrana a obnova krajiny, dále společnosti Nadace PPF, Nadace Kooperativa, Nadace Qminers, Nadace Benetheo, E.ON, JRD, CTP, Nadace O, Nadační fond rodiny Malých, Accace, Nadace Tipsport, ČEPS, Carborundum Electrite, Amanita Design, DARRÉ, Manufaktura, Linde, Semix, ProfiG2, Bird & Bird, Hornbach, Printwell, Delta Light Czech, LaNiche, Payton Legal, Projan Service, Bříza & Trubač, advokátní kancelář, Vertue, Beire, Pro živou zahradu, JK Jitka Kudláčková, Nadace ČEZ, Megabooks CZ, Net4Gas, Pivovar Zubr, Cestovní kancelář Periscope Skandinávie, Abrasiv, Hotelová škola Poděbrady, Operační program Životní prostředí, Státní fond životního prostředí, Agentura ochrany přírody a krajiny České republiky, Středočeský kraj, Jihomoravský kraj, Město Milovice, Město Benátky nad Jizerou, American International School ve Vídni, milovická Mateřská škola Kostička, sdružení Přátelé a rodáci Milovic i veřejnost.

Foto: Agentura ochrana přírody a krajiny

Data z výzkumu lze nalézt na: <https://zenodo.org/records/20826248> kapitola 2.4.3. Model evaluation, strany 18-23

<https://www.ceska-krajina.cz/7902/milovicka-rezervace-velkych-kopytniku-je-v-ramci-evropy-vyjimec-na-mnozstvim-nocnich-motylu-ukazal-vyzkum>